

Opis

Tenorista rozhlas. sboru v Praze Theo Lumiera - Čs. kapitán
konceptní v.v. Rudolf Lukeš, bytem Praha XII. Čermákova 7.

5./V.¹⁹⁴⁵ zúčastnil jsem se dobývání rozhlasové budovy ve tř. maršála Stalina zvenčí z Balbínovy a Římské ulice ve spojení s bojem uvnitř budovy asi od 3/4 13.hod. až do skončení boje a úplného osvobození budovy do 19.hod. za okolností a způsobem, jež vyličím pokud lze nejstručněji. Podrobnosti, příčiny, důvody, okolnosti a údaje o jiných osobách mohu na požádání uvésti dodatečně./

Již několik dní nemocen značným akutním zhoršením svého chronického ischiasu /"houser" a částečné zachvácení zažívací - ochromení pohybů a střídavá nevolnost, nevyspalost za několik nocí/, vrátil jsem se toho dne po 12. hod. domů a slyšel z tlampačů volání Rozhlasu o pomoc. Bylo mně bídě, ale ani si neodpočinuv ani neobědvav spěchal jsem přímo k Rozhlasu. /Nemaje jiné zbraně, vzal jsem si zatím již dávno připravený dlouhý pevný nůž na způsob dýky, jež jsem si dal udělati ze své šavle./ Cestou jsem litoval, že jsem nemohl varovati před jistou smrtí bojovníky, kteří snad, jako první, neopatrně vniknou do budovy hlavním vchodem. - Při mém příchodu se již rozvíjelo jediné možné obléhání z Balbínovy a Římské ulice ze dvora. Boj byl v proudu uvnitř i zvenčí. Marně jsem sháněl střelnou zbraň s náboji. Dal jsem se k dispozici veliteli vlád. vojska, kapit. Zárubovi /vzájemně jsme se představili/- radostně přijal. Pracoval jsem s ním i samostatně: zamezováním paniky a zmatku, zabráněním neštěstí špatným zacházením se zbraněmi, osobními autoritativními zásahy dle potřeby, zjišťováním bojové situace uvnitř budovy a informováním bojujících venku, opatrováním zvenčí všech potřebných bojových prostředků i potřeb pro raněné, povolávání posil, pomáhaje i četnictvu a policii, při čemž se vrcholně uplatnil můj (velitelský, recitátorský, ^{řečnický} a pěvecký) tenorový hlas a výslovnost, jimiž jsem pronikal nad největší vřavu jako nikdo jiný./ Tak se mi na př. podařilo konečně zastaviti na žádost z vnitřku budovy palbu z Balbínovy ul.-ovšem také i použitím mé voj. rojové píšťalky ještě z rakouské voj. služby, již jsem vzal s sebou/. - Hledal jsem někoho ze zaměstnanců Rozhlasu, důkladně obeznámeného s vnitřkem budovy a střetl se s technikem p. Smetanou, jenž svou horlivou a ráznou činností na mne působil dojmem, že má bezpečný přehled o celkové situaci a možnostech Rozhlasu vůbec a je pověřen řízením všech akcí mimo hlavní budovu, a proto jsem rozhlašoval, příp. nařizoval, aby mu bylo ve všem plně vyhověno. - Při zjišťování a oznamování postupu boje uvnitř bojovníkům zvenčí jsem stále přemýšlel, jak radikálně zvenčí zasáhnouti -výsledek: vytopit Němce vodou! U davu na ulici jsem se však setkal s nezájmem a netečností, uvnitř s nesouhlasem a námitkami neproveditelnosti a malého i pomalého účinku pro velkou rozlehlost sklepních prostorů. Když pak na mé opětované úsilí se mně dostalo naprosto bezpečného ujištění, že "Němci jsou již jen ve sklepení sami a naši čtyři lidé v přilehlé místnosti

zvláštní, odkud mohou být vyproštěni, prosadil jsem věc konečně u kpt. Záruby: společně jsme si dali ukázat 4 hydranty v podzemí - nehodily se k tomu - sháněli jsme hadice - první byly nevhodné - pak - snad na mé opětovné výzvy - někdo přinesl hasičské hadice, s nimiž kpt. Záruba zařídil další. Dříve jsem však nebyl spokojen, dokud mi nebylo hlášeno, že "voda už teče na Němce plným proudem." A radost jsem měl, když jsem sám po boji slyšel policisty: "Víte, hoši, to si ale musíme říct, že nám nejvíc pomohla ta voda!" a když jsem četl v "Právu lidu" z 16. t.m.: "V poslední fázi zápasu bylo na př. velmi důležité, že spodní části budovy byly zaplavovány mohutnými proudy vody, které nacisty v pravém slova smyslu vytopily." Chtěl jsem tím ostatně ještě i znemožnit výbuch ve sklepeních uskladněné munice a podmínování (třebaže kabel k nim, jak mi hned při prvním setkání p. Smetana sdělil, byl zaměstnanci Rozhlasu včas přerézán), poněvadž jsem fanatické nacisty v tísní a v poslední chvíli považoval za všeho schopné, a aby to nebylo přivedeno třeba i bojem. Z téhož důvodu jsem nepřipustil ke konci boje použití /z Balbínovy ul./ a zapálení benzínu nebo petroleje, nýbrž opět jen vody. - Na dvoře bylo na nás stříleno z přilehlých traktů, a v Římské ^{a Balbínově} ul. z letadel, z budovy Rozhlasu a kulometry z třídy marš. Stalina. - Mezi bojem mne napadlo: Co dělají německá vojska kolem Prahy? (o nichž už jsem věděl, že mohou svým počtem a rychlým doplněním z venkova se státi Praze velmi nebezpečnými.) /Od dvou na chodníku v Římské ul. promenujících důstojníků v býv.čs. stejnokroji /já jsem byl v civilu - na převlékání do stejnokroje nebylo času/ jsem se na své naléhání dověděl, že něm. vojsko postupuje od Benešova ku Praze s tanky a děly. V Rozhlase se nedalo nic dělat. Běžel jsem tedy na nejbližší poštu v Italské ul. Tu mi byl však vstup zabráněn a podivnými poznámkami podivným starým pánem, "že je pošta zavřena." Nemoha se zdržovati, běžel jsem zpět a svěřil vše třetímu důstojníku ve stejnokroji /býv.čs./, přihlížejícímu v Balbínově ul. Asi po 1 hod. jsem se ho ptal, jak věc vyřídil. Nijak, nikde nebyl. A rychle odešel - Když mi bylo hlášeno policistou, že by bylo třeba hasičstva s co největším počtem slzotvorných bomb a maskami, po mé marné výzvě venku, když jsem již sám chtěl běžet na nejbližší hasič.stanici, telefonoval tam aparátem, o němž jsem před tím nevěděl, policejní praporčík Pelikán /sám se nabídl/ důrazně na můj rozkaz s uvedením mé hodnosti a jména. Jak jsem se později dozvěděl, hasičstvo skutečně přijelo, jak bylo žádáno, a bylo to i v novinách. - Na mou výzvu o motouzy a lana přihlásil se mladý muž, s nímž jsem pro ně /lana/ běžel - avšak, (ač sám z rodu výborných chodců, závodních běžců a tanečníků, z největších vytrvalců od pěchoty /přezdívka "rychlík"/) - už jsem mu nemohl stačiti a vysílením jsem klesal - do Anglické ul.č.17/Poldina huť/- tam mně dvě dámy vnutily hlt černé kávy a krajíc chleba se sádlem /od rána poprvé něco v ústech/ ve velkých kusech v běhu zpět jsem polykal a lana mně byla ještě na cestě daleko vstríc vyběhnuvšími odejmuta. Zase jsem byl natolik vzpružen, že jsem mohl ze dvora z Římské ul. do rozhlasové budovy pak vybouranou děrou hned za četnictvem vniknouti, měl to potěšení jednomu z posledních SSáků - do krajnosti drzému - sám vyrvatí pušku, již nechtěl vydati /někdo současně mu z ní vytáhl závěr/, donutiti

(ho, aby zvedl ruce, dal se prohledati a odvésti;

zjistiv ze zaslechnuté zprávy p~~í~~dr~~x~~ Soukupové, že se Rozhlas již i o opatření proti útoku něm. vojska od Benešova stará, rozloučil jsem se srdečným a pevným stiskem ruky s kpt. Zárubou /odpoledne mi sděloval, jak vyzýval SSáky ke kapitulaci/, byl přítomen ještě^{ještě} dalším rozkazům vlád. vojsku i ostatním bojovníkům, přesvědčil jsem se o zajištění zbývajících zajatých Němců civilistů v satně, prohlédl jsem celou budovu, na základě svého postřehu upozornil přítomného pping. -člena Nár.výb. - na potřebu opatření k zamezení krádeží, načež on ihned přítomné civilní ozbrojence varoval, pak jsem ještě upozornil policii a četnictvo - a vybouraným otvorem zase vylezl - asi v 19 hod. - a naprosto vyčerpán se smrtelně bledým a ztrhaným obličejem /zrcadlo mi pak vysvětlilo užaslé pohledy lidí a známých/ jsem se dopotácel domů. - Druhého dne po poledni jsem již do budovy Rozhlasu přes veškeré úsilí a neodbytel~~ast~~ nebyl vpuštěn /pan Först/ proto, že jsem neměl zbraň /marně jsem ji všemožně sháněl/. I jako důstojník cítil jsem mravní nutkání bojovati především pro Rozhlas, jsa již 10. rok v jeho službách a jsa si vědom jeho vrcholného významu v kritických dobách národa a státu.

Dokládám se čestným slovem - i jako důstojník čs. armády - že jsem vše vylíčil naprosto pravdivě a objektivně, odpřísáhnuto případně i uvedu svědky.

V Praze dne 17.května 1945.

Rudolf - Theo

Lukeš - Lumiera v.r.

Československý rozhlas v Praze, Praha XII., třída maršála stalina 12.

S výhradou, že tohoto stejnopisu výše uvedené zprávy nebude použito jinak, než pouze k osobním vojenským účelům jejího podatele - našeho zaměstnance, začež se nám sám též zaručuje, potvrzujeme mu, že se zde boje způsobem a v době jak uvádí, skutečně zúčastnil a že jeho údaje se skutečnostmi nám známými nejsou v žádném rozporu. /